

Zonnepark Haarle

Verslag informatiebijeenkomst Zonneveld Haarle

Datum: 9 mei 2023 19:30 – 21:00

Locatie: De Veldkamp, Haarle

Aantal aanwezigen: 26 aanwezigen (exclusief Noaber &Co en Pure Energie)

Harld Schuldink (Pure Energie) opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Hij bespreekt de agenda. Tussendoor vragen stellen is mogelijk, maar ook aan het einde is er ruimte voor vragen en/of opmerkingen.

1. Even voorstellen

Edwin Bronts van Noaber &Co, de energiecoöperatie van Hellendoorn, legt uit waarom zij betrokken zijn bij dit idee: het is belangrijk om in de eigen gemeenschap zelf energie op te wekken en daar zeggenschap op te houden.

Pure Energie heeft voor dit idee de samenwerking gezocht met Noaber &Co. Op deze manier kan de helft van het zonneveld in handen komen van de lokale gemeenschap. Dit is ook in lijn met het beleid van de gemeente Hellendoorn en landelijk beleid. Ook Plaatselijk Belang Haarle is vanavond aanwezig. Plaatselijk Belang is al jaren bezig met energiebesparing en opwek door zonnepanelen op daken en kleine zonnevelden.

Noaber &Co houdt zich ook bezig met andere duurzame energieprojecten. Zo werkt het bijvoorbeeld aan de realisering van een zonnedak op het pand van Puur Hoveniers. Via een stimuleringsregeling kunnen inwoners mee-investeren.

Harld vertelt dat Pure Energie een duurzaam energiebedrijf is uit Enschede, die zich al meer dan 25 jaar bezighoudt met het ontwikkelen van windmolens op land en zonnepanelen op daken en grondgebonden zonnevelden. Daarnaast verzorgt Pure Energie de bouw, beheer en onderhoud van windmolens, zonnedaken en zonnevelden. Ook levert Pure Energie elektriciteit aan particulieren en bedrijven.

Pure Energie zoekt in een vroeg stadium samenwerking met lokale partijen, de directe omgeving en andere belanghebbenden om samen na te denken over de uitwerking van een windpark of zonneveld.

2. De locatie

Harld laat zien waar het zonneveld zou kunnen komen. Het stuk land is nu grasland. Er is een aantal omwonenden dat er zicht op heeft. Deze directe omwonenden hebben we zoveel mogelijk persoonlijk gesproken voorafgaand aan deze bijeenkomst.

3. Vervolgstappen

Het plan is nog in een pril stadium. De initiatiefnemers hebben het idee als principeverzoek ingediend bij gemeente Hellendoorn. Deze stap is vastgelegd in beleid van de gemeente, voordat een zonneveld een omgevingsvergunning kan voorbereiden wil de gemeente eerst een *voortoets* uitvoeren. Daarover is in april een positief besluit genomen door het college. Dat betekent dat de

initiatiefnemers een plan kunnen uitwerken voor het zonneveld. Daarna volgt het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het tijdelijk afwijken (25 jaar) van het bestemmingsplan. De bestemming van de locatie wordt niet gewijzigd, deze blijft agrarisch.

De initiatiefnemers geven een globale inschatting van de planning. Ook al is het slechts een indicatie, het geeft wel een beeld van welke stappen de initiatiefnemers van plan zijn de komende tijd te zetten.

4. Lokaal eigendom via Noaber &Co

Edwin vertelt over de afspraak vanuit het landelijke Klimaatakkoord dat je per regio zelf de elektriciteit opwekt die je ook zelf verbruikt om zo energieneutraal te worden. In het landelijk Klimaatakkoord is een streven van 50% lokaal eigendom opgenomen. Het aantal energiecoöperaties groeit hard in Nederland.

Lokaal eigendom gaat niet vanzelf. Hiervoor zijn investeringen nodig. Om dit in projecten mogelijk te maken wordt vaak de samenwerking gezocht tussen een energiebedrijf en een lokale energiecoöperatie. Zo is dat ook hier gegaan. Allebei de partijen hebben eigen expertise. Samen maken we het project mogelijk. Omwonenden kunnen lid worden van Noaber&Co, zo mee-investeren en op deze manier rendement behalen. Daarnaast kunnen de leden gezamenlijk beslissen wat er gebeurt met de middelen indien er naast de uitkering aan de leden geld overblijft.

Vraag: Word je lid van Noaber &Co of van het samenwerkingsverband tussen Noaber &Co en Pure Energie?

Antwoord: Je wordt lid van Noaber &Co en via Noaber &Co kun je als het ware een stukje aandeel kopen in het project. Vooraf wordt er een reglement opgesteld waarin de kaders worden omschreven. In dit reglement staat bijvoorbeeld informatie over het verwachte rendement en hoe de aflossing plaats vindt.

Vraag: Is Noaber &Co een U.A.?

Antwoord: Noaber &Co is een U.A., deze afkorting staat voor Uitgesloten van Aansprakelijkheid.

Vraag: Wordt het een project-BV?

Antwoord: Dit is op dit moment voor het project Zonneveld Haarle nog niet verder uitgewerkt. Aan de hand van een bestaand initiatief van Pure Energie wordt uitgelegd hoe deze constructie eruit kan zien. In dit voorbeeld is voor het gehele project een gezamenlijke project-B.V. opgericht. In deze gezamenlijke project-B.V. zitten vanuit beide initiatiefnemers een losse project-B.V. in gelijkwaardige verhouding, dus een project-B.V. van de lokale energiecoöperatie en een project-B.V. van Pure Energie. Hoe dit er exact uitgaat zien voor Zonneveld Haarle moet nog verder worden uitgewerkt, maar een dergelijke constructie uit het gegeven voorbeeld is aannemelijk.

Vraag: Hoe gaan we zorgen voor transparantie? Al die grote energieleveranciers geven niet thuis als je als particulier wil weten hoe het zit.

Antwoord: Als samenwerkingspartners maak je aan de voorkant afspraken, bijvoorbeeld over de werkwijze om tot besluiten te komen. Hieraan liggen stevige afspraken ten grondslag. Noaber &Co moet zich vervolgens minimaal jaarlijks verantwoorden tegenover de ledenvergadering.

Van elke openbare bijeenkomst ten behoeve van de ontwikkeling van Zonneveld Haarle wordt een verslag gemaakt zodat mensen die niet aanwezig zijn ook kennis kunnen nemen van hetgeen is besproken. Ook zal deze presentatie worden gedeeld op de projectwebsite www.zonneparkhaarle.nl.

Edwin legt aan de hand van een kort indicatief rekenvoorbeeld uit hoe de investering om lokaal eigendom mogelijk te maken eruit ziet.

Vraag: Is die 50% al vastgesteld? Kan Noaber & Co niet voor 60% eigenaar worden?

Antwoord: Ja, deze 50% staat vast. Dit is in lijn met de minimale eis van de gemeente. In een andere verhouding is er geen sprake van gelijkwaardigheid.

5. Omgevingsfonds

De initiatiefnemers stellen voor om een omgevingsfonds in te richten. De initiatiefnemers leggen uit wat een omgevingsfonds inhoudt en geven aan dat het beheer en besteding onderwerp van gesprek is met de omgeving.

Het geld van het omgevingsfonds komt pas beschikbaar wanneer het zonneveld is gebouwd en wordt geëxploiteerd. Het beheer van het omgevingsfonds en de besteding van het geld is in een later stadium onderwerp van gesprek. Maar ideeën en suggesties vanuit de omgeving zijn nu al welkom. De initiatiefnemers geven aan dat vanavond suggesties welkom zijn of ideeën gemaild kunnen worden naar info@zonneparkhaarle.nl.

Vraag: Waarom wordt de bijdrage niet uitgekeerd gedurende de looptijd van de omgevingsvergunning? Die is toch 25 jaar en niet 15 jaar?

Antwoord: De looptijd van het omgevingsfonds is gekoppeld aan de SDE-subsidie (Stimulering Duurzame Energieproductie) van het Rijk. Na 15 jaar is het de bedoeling dat de investeringen zijn terugverdiend en kan het zonneveld mogelijk rendabel zijn zonder subsidie. Dit is onder andere afhankelijk van de elektriciteitsprijs op dat moment. Er zijn dan minder kosten voor aflossing van de financiering, maar daar staat tegenover dat door het aflopen van de subsidie en de wisselende elektriciteitsprijs het rendement van het zonneveld sterk kan wisselen. De initiatiefnemers kunnen voor deze periode dan ook geen toezegging doen over de uitkering van het omgevingsfonds.

Vraag: Wat gebeurt er met de zonnepanelen na afloop van exploitatieperiode?

Antwoord: Als de looptijd van de omgevingsvergunning is verlopen moeten we het perceel weer in oorspronkelijke staat terugbrengen. Alle zonnepanelen, technische installaties, kabels en dergelijke moeten worden verwijderd. De bestemming blijft gedurende de exploitatieperiode agrarisch. Zonnepanelen zijn al grotendeels recyclebaar, maar nu nog niet volledig. Een zonnepaneel bevat een aluminium frame, een glasplaat, de (meestal silicium-)cellen, een kunststof plaat, geleiders en EVA folie. Tijdens het recycling-proces worden veel van deze stoffen van elkaar gescheiden en zo mogelijk teruggewonnen voor hergebruik. Helaas is dat nu nog niet helemaal het geval, maar de verwachting is wel dat zodra de grote aantallen afgedankte panelen zich aandienen, volledige recycling goed mogelijk is.

6. Landschappelijke inpassing

Omdat zicht op het zonneveld vanuit omliggende woningen een belangrijk aandachtspunt is, hebben we in de voorlopige schets een bosschage opgenomen van 3 tot 5 meter hoog en een breedte van 8 meter.

Met een quickscan flora en fauna is de aanwezigheid van beschermde flora en fauna in het plangebied inzichtelijk gemaakt. Uit de quickscan blijkt dat we bij het inrichten van het zonneveld rekening moeten houden met kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en egel.

Vraag: Wat is een takkenril?

Antwoord: Een takkenril is een soort afscheiding waar marterachtigen en egels graag een schuilplaats zoeken.

Vraag: Is de bosschage meteen al hoog genoeg om zicht op de zonnepanelen en mogelijke schittering tegen te gaan? En zijn de struiken groenblijvend in de winter?

Antwoord: Tijdens het planten van bosschages kunnen we rekening houden met hoogtes van de aanplant. Ditzelfde geldt voor het toepassen van wintergroene planten. Dit komt in de verdere uitwerking van de schets aan de orde. Dit punt nemen we mee in het vervolg.

Vraag: Kan er een aarden wal komen onder de groenstrook aan de zijde van de Almeloseweg? Dan heb je meteen minder zicht op de zonnepanelen als de begroeiing wat kaler is.

Antwoord: We kunnen onderzoeken of dit een oplossing is. Het moet wel passend in de omgeving zijn, hierin heeft ook de gemeente als bevoegd gezag een belangrijke stem. Een aarden wal is misschien niet nodig als het voorgaande punt (hoogte en groenblijvend) goed wordt toegepast. Dit punt nemen we mee in het vervolg.

Vraag: Waarom is deze locatie van de inrit gekozen?

Antwoord: Die is heel praktisch gekozen omdat daar al een bestaande inrit zit.

Omwonenden benadrukken de nadelen van de ingetekende inrit: de woning er tegenover kijkt via die inrit op het veld met zonnepanelen. Tijdens de bouw is het gevaarlijk punt vanwege verkeer, er wordt bijvoorbeeld gewezen op fietsende kinderen. Vanuit de omwonenden wordt het verzoek aan de initiatiefnemers gedaan om een andere plek te zoeken voor de inrit. De vertegenwoordigers van de scouting en de hondenschool spreken zich uit tegen een inrit aan hun kant, hun voorstel is aan de lange kant langs de Almeloseweg.

Vraag: Hoeveel zonnepanelen verwachten jullie te gaan plaatsen?

Antwoord: Dat hebben we nu nog niet inzichtelijk. Op basis van de schets zullen dat ongeveer 6.000 á 7.000 zonnepanelen zijn. In elk geval is het exacte aantal pas bij de aanvang van de aanleg van het zonneveld bekend.

Vraag: Komen de zonnepanelen hoog of laag en zorgen ze voor schittering? Vragensteller kent een voorbeeld van een plek waar bewoners overdag de gordijnen dicht houden vanwege de schittering van de zon op de zonnepanelen.

Antwoord: De zonnepanelen komen tot maximaal 2,5 meter hoogte waardoor de bosschage in elk geval hoger is. De huidige zonnepanelen hebben een speciale coating die ervoor zorgt dat er zo min mogelijk licht wordt gereflecteerd door de zonnepanelen. Dat gedeelte dat nog wel weerkaatst wordt, is minimaal en treedt slechts op bij een bepaalde hoek ten opzichte van de zonnepanelen. De tijd dat de zon onder deze hoek op de zonnepanelen schijnt, is zeer gering.

Vraag: Is het nog een optie om de zonnepanelen op verschillende hoogtes te plaatsen, zodat ze lager zijn daar waar mensen er mogelijk zicht op hebben?

Antwoord: Landschappelijk zal het niet mogelijk zijn om zonnepanelen op verschillende hoogtes te plaatsen. We zullen in de verdere uitwerking kijken in hoeverre het mogelijk is dat, daar waar woningen mogelijk zicht op de zonnepanelen hebben, wintergroene begroeiing wordt toegepast. Bijvoorbeeld groenblijvende klimop in het hekwerk.

Vraag: Is het optie om het perceel weer af te graven zodat de jaren geleden opgebrachte grond wordt verwijderd? Het betreft grond van slechte kwaliteit met puin.

Antwoord: Dat gaan we onderzoeken en nemen we mee in het vervolg.

Vraag: Waarom worden de zonnepanelen zo hoog?

Antwoord: Dit heeft te maken met het toepassen van een *zuid-opstelling* en het realiseren van ruimte tussen de rijen. Zo kan regenwater en zonlicht op de grond tussen en onder de panelen terechtkomen. Dit is beter voor de bodemkwaliteit en biodiversiteit.

Vraag: Is de kleur van de zonnepanelen al bekend?

Antwoord: Nee, nog niet. Dat moet voor het aanvragen van de omgevingsvergunning wel inzichtelijk zijn. De initiatiefnemers werken vrijwel altijd met zwart gekleurde zonnepanelen. De initiatiefnemers passen glas/glas ofwel *bifacial* zonnepanelen toe die meer licht dan traditionele zonnepanelen doorlaten. Hierbij kan het licht ook van onderaf door het zonnepaneel worden geabsorbeerd.

Harld geeft uitleg bij de referentiebeelden in de presentatie:

1. Bosschage met inheemse struiken;
2. Natuurlijk hekwerk;
3. Kruidenrijk grasland rondom en onder de panelen;
4. Voorbeeld van een takkenril.

Vraag: Heeft Pure Energie ervaring met zonnepanelen die van stand kunnen veranderen? Dus die met de zon meedraaien.

Antwoord: Pure Energie kent het systeem, maar heeft geen ervaring met het toepassen hiervan. In het land lopen een paar pilots met meedraaiende zonnepanelen; kosten van dergelijke installaties zijn nog te hoog voor toepassing op grote schaal.

Vraag: Hebben jullie gevraagd bij ProRail/Rijkswaterstaat of er zonnepanelen op de spoordijk kunnen worden geplaatst?

Antwoord: Nee, dit hebben we niet gevraagd. Plaatselijk Belang Haarle geeft aan dat dit in het verleden is onderzocht, maar de resultaten zijn negatief. De spoordijk maakt geen onderdeel uit van het plan voor Zonneveld Haarle.

Vraag: Het perceel waar het zonneveld moet komen heeft nu een agrarische bestemming, moet de bestemming aangepast worden?

Antwoord: Nee, wij vragen een omgevingsvergunning aan voor een tijdelijke afwijking van de bestemming. Na de exploitatieperiode van het zonneveld kan het terrein weer agrarisch worden gebruikt.

Vraag: Vanaf waar komt de kabel?

Antwoord: Het exacte tracé is nog niet bekend. Logischerwijs wordt aangesloten op het dichtstbijzijnde middenspanningstation. Dit station ligt op geringe afstand parallel aan de N35 aan de oostkant van het beoogde plangebied van het zonneveld.

Vraag: Hebben jullie toestemming van Enexis om elektriciteit te leveren op het net?

Antwoord: Nee, we hebben ook nog niet om die toestemming gevraagd bij Enexis. Het idee is al wel gemeld bij Enexis. Als we meer zekerheid hebben over het wel/niet doorgaan van dit idee zullen we de netaansluiting moeten reserveren. Dit gaat om forse bedragen. Gezien het prille stadium vinden de initiatiefnemers het nog niet verstandig om deze bedragen uit te geven.

Vraag: Een tweetal omwonenden geeft aan een groot zonnedak te hebben en vraagt zich af wat de eventuele komst van het zonneveld betekent voor de teruglevering uit de zonnedaken. Hebben zij hier last van?

Antwoord tijdens de avond: Het zonneveld zit een bedrijf met een zonnedak niet in de weg. We willen graag uitzoeken wat er bij uw individuele geval speelt. De initiatiefnemers vragen de

vragenstellers om na afloop de situatie toe te lichten zodat ze hier in een later stadium op terug kunnen komen. Dit antwoord zal ook in het verslag worden verwerkt.

Antwoord na navraag: De eigenaren met grote zonnedaken hebben een gegarandeerd teruglevercontract, waarbij de teruglevering hierdoor ook gegarandeerd is. Voor nieuwe initiatieven zal de netbeheerder, Enexis in dit geval, kijken of er nog ruimte is in de bestaande situatie. Zo niet, dan zal het net eerst verzwakt moeten worden alvorens nieuwe initiatieven aangesloten kunnen worden. Zonnedaken staan hier helemaal los van. Daarnaast zal energieopslag mogelijk onderdeel uitmaken van het plan voor dit zonneveld. In dit geval zal het batterijsysteem onder andere kunnen worden ingezet om het elektriciteitsnet te balanceren. Dit zorgt voor een stabiel stroomnet voor alle lokaal aangeslotenen, van bedrijven die stroom afnemen tot woningbezitters met zonnepanelen die terugleveren aan het net.

Vraag: Gaat Rijkswaterstaat de weg verbreden? En waar komt de verbreding dan? Op het terrein van de camping of juist aan de kant van het zonneveld?

Antwoord: Hier wordt al heel lang over gepraat. Vanuit de zaal wordt aangegeven dat er al sinds 1976 wordt gesproken over een mogelijke verbreding van de N35. Ook de initiatiefnemers hebben daar navraag naar gedaan en hierover geen duidelijkheid gekregen. Het is op dit moment geen belemmering, maar ook de initiatiefnemers moeten vóór het aanvragen van de omgevingsvergunning in gesprek met Rijkswaterstaat.

Vraag: Mag je het zonneveld zo dicht bij een Natura2000-gebied realiseren volgens de nieuwe omgevingsvisie van de provincie Overijssel?

Antwoord: Alle beleidscriteria vanuit provincie en gemeente worden meegewogen in de ruimtelijke onderbouwing die deel zal uitmaken van de aan te vragen omgevingsvergunning.

Vraag aan Plaatselijk Belang Haarle: Is de elektriciteitsopwek uit Zonneveld Haarle voldoende voor Haarle of krijgen we de komende jaren nog meer zonnenvelden?

Antwoord Plaatselijk Belang Haarle: In Haarle liggen de meeste zonnepanelen op daken van de hele gemeente Hellendoorn. Met dit zonneveld kunnen we veel duurzame energie produceren en komen we een heel eind om de doelstelling voor 2030 te bereiken. Voor de doelstelling van 2050 moet er wellicht nog een keer een vergelijkbaar veld bij, maar dat is nu dus nog erg onzeker.

Vraag: Wanneer dit zonneveld nog niet voldoende duurzame energie produceert voor Haarle om energieneutraal te worden, gaat de provincie dan een plek aanwijzen voor windmolens?

Antwoord: Deze informatieavond gaat over Zonneveld Haarle. Plaatselijk Belang Haarle licht toe dat de gemeente heeft aangegeven geen windmolens te willen. De provincie heeft gevraagd aan gemeentes om zoekgebieden voor windmolens aan te wijzen. Als een gemeente dit zelf niet oppakt, dan kan de provincie mogelijk de regie overnemen.

Vraag: Is in de businesscase al meegenomen dat de prijzen en inkomens stijgen?

Antwoord: Voor dit idee kennen wij de businesscase nog niet. Gaandeweg het ontwikkelproces wordt het plaatje completer. Zo zijn enkele kostenposten nu nog niet bekend, bijvoorbeeld de kosten voor de netaansluiting. In dit prille stadium wordt daarom gestuurd op algemene vuistregels. Prijsstijgingen van zonnepanelen zullen uiteraard te zijner tijd worden meegenomen.

Vraag: In welke vorm praten we verder? Is het oprichting van een werkgroep wellicht een idee?

Antwoord: We gaan bekijken in welke vorm we een vervolg kunnen geven op deze bijeenkomst en komen hier op terug. De suggestie van een werkgroep nemen we hierin mee.

Vraag: Zijn er al duizend huishoudens die hebben aangegeven te willen investeren in het zonneveld?

Antwoord Edwin: We zijn nog niet begonnen met de werving van investerende leden. Dit is de kennismaking, we moeten ook nog een prospectus maken. We hebben nog niet besloten in hoeveel stukjes we de investering gaan aanbieden. Gezien het stadium waarin het idee zich bevindt is hier ook nog voldoende tijd voor.

De elektriciteitsproductie van het zonneveld staat gelijk aan het gebruik van grofweg duizend huishoudens. Dit betekent niet dat er duizend huishoudens moeten zijn die mee-investeren in het zonneveld. Dit is onder andere afhankelijk van het reglement dat nog verder moet worden uitgewerkt, waarin bijvoorbeeld staat opgenomen in hoeveel stukjes de investering wordt aangeboden. Afneming van groene stroom kan nu al via Noaber & Co of door klant te worden van Pure Energie.

7. Afsluiting

Het plenaire gedeelte wordt afgesloten. De initiatiefnemers geven aan indien er nog vragen en/of opmerkingen zijn, hiervoor ruimte is. Hier maken enkelen aanwezigen gebruik van.

Vragen over dit verslag kunt u stellen aan de omgevingsmanager Truus Harkes, bereikbaar via info@zonneparkhaarle.nl of 06-10690806.